

Stosunek do szczepień i postrzeganie polityki rządu w październiku

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Trend wzrostowy liczby zakażeń koronawirusem nadal się utrzymuje. W październikowym badaniu¹, jak co miesiąc, zapytaliśmy respondentów o obawy przed zakażeniem się koronawirusem, ocenę polityki rządu wobec epidemii oraz stosunek do szczepień przeciw COVID-19. Od 24 września wszystkie osoby, które ukończyły 50 lat, po upływie przynajmniej 6 miesięcy od pełnego zaszczepienia, mogą otrzymać dawkę przypominającą. Natomiast od początku września trzecią dawkę szczepionki mogą już otrzymywać osoby z poważnymi zaburzeniami odporności, m.in. leczone onkologicznie, po przeszczepach, z niedoborem odporności lub zakażone HIV. W naszym sondażu sprawdziliśmy również, jakie jest zainteresowanie przyjęciem dawki przypominającej wśród osób powyżej 50 roku życia.

OBawy PRZED ZARAŻENIEM SIĘ KORONAWIRUSEM

W stosunku do września wzrosły nieco obawy przed zakażeniem się koronawirusem. Obecnie ponad połowa respondentów (51%, wzrost o 3 punkty procentowe) obawia się zakażenia koronawirusem, natomiast mniej niż co drugi nie wyraża takich obaw (48%, spadek o 4 punkty). Od czerwca poziom obaw jest stabilny – mniej więcej połowa dorosłych Polaków obawia się zakażenia koronawirusem, a druga połowa nie wyraża takich obaw.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (377) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

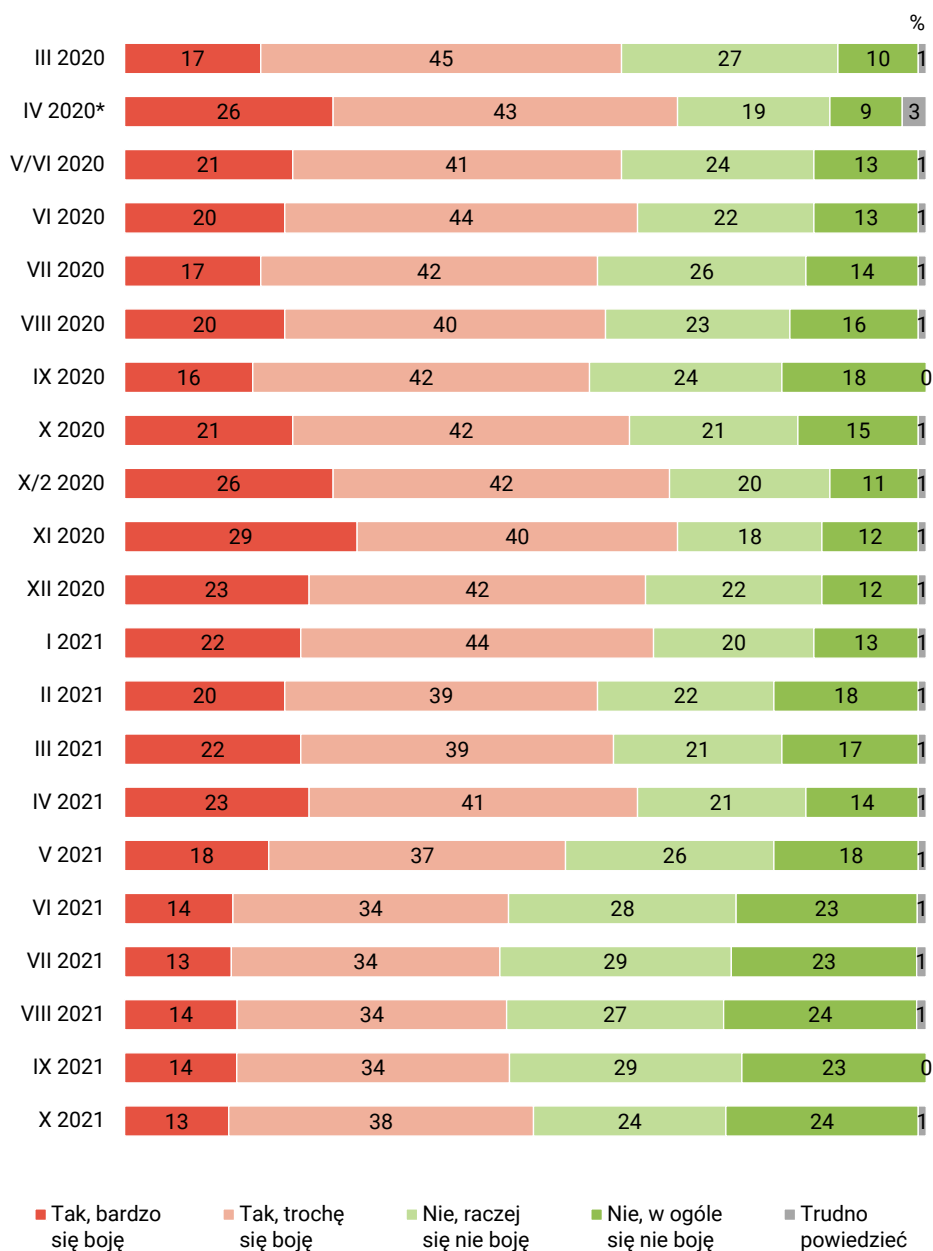
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadającym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadającym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 4 do 14 października 2021 roku na próbie liczącej 1161 osób (w tym: 55,2% metodą CAPI, 28,9% – CATI i 15,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?

* Badanie przeprowadzone w czasie lockdownu na próbie internautów

Z analiz wynika, że obawy przed zakażeniem się koronawirusem zależą przede wszystkim od wieku respondentów. Wśród młodszych ankietowanych, do 45 roku życia, obawiający się zakażenia są w mniejszości (od 32% do 40% w zależności od kategorii wiekowej), wśród starszych – ponad połowa boi się zakażenia, najwięcej wśród badanych w wieku od 65 lat (70%).

TABELA 1

Wiek	Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?		
	Tak, boję się*	Nie, nie boję się**	Trudno powiedzieć
	w procentach		
18–24 lata	32	68	0
25–34	32	67	2
35–44	40	58	2
45–54	53	46	1
55–64	69	30	1
65 lat i więcej	70	29	1

* Połączone zostały kategorie „Tak, bardzo się boję” i „Tak, trochę się boję”

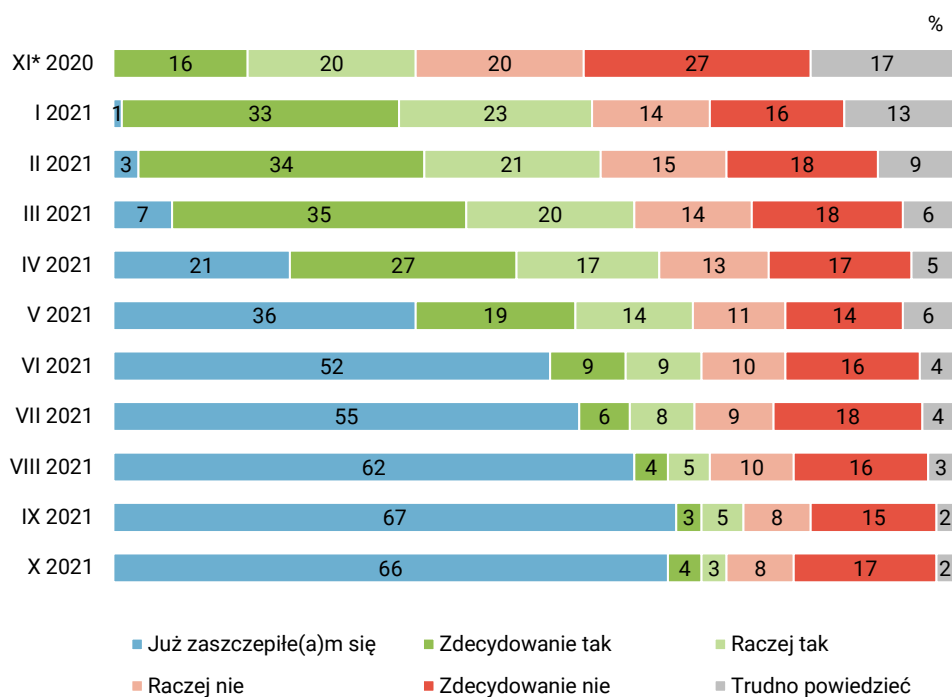
** Połączone zostały kategorie „Nie, raczej się nie boję” i „Nie, w ogóle się nie boję”

STOSUNEK DO SZCZEPIEŃ PRZECIW COVID-19

Podobnie jak we wrześniu dwie trzecie badanych zadeklarowało, że zaszczepili się przynajmniej jedną dawką (66%, różnice w stosunku do pomiaru wrześniowego mieszczą się w granicach błędu statystycznego), 7% zamierza się jeszcze zaszczepić, a co czwarty nie deklaruje takiego zamiaru.

CBOS

RYS. 2. Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?

* W listopadzie, gdy szczepionka przeciw COVID-19 nie była jeszcze dostępna, treść pytania była następująca: „Gdyby była dostępna szczepionka przeciw COVID-19, to czy zaszczepił(a)by się Pan(i) przeciw tej chorobie?”

Z analizy zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że większy odsetek zaszczepionych notujemy wśród starszych respondentów, w wieku 45 lat lub więcej (74%–78% w zależności od kategorii zaszczepionych przynajmniej jedną dawką), wśród osób mieszkających w większych miejscowościach (81% mieszkańców największych miast), lepiej wykształconych (73% absolwentów wyższych uczelni), badanych o dochodach wynoszących co najmniej 2000 zł na osobę w gospodarstwie domowym (75%–78% w zależności od kategorii).

Z kolei brak zamiaru zaszczepienia się częściej niż inni deklarują ankietowani w wieku 18–44 lata (33%–39% w zależności od kategorii), osoby mieszkające na wsi (29%) lub w miastach liczących do 100 tys. mieszkańców (27%), z wykształceniem co najwyżej średnim (26%–29% w zależności od kategorii) oraz respondenci o najniższych dochodach *per capita* – do 999 zł (41%).

TABELA 2

Wiek	Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?			
	Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a) się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
18–24 lata	7	33	58	2
25–34	7	39	52	3
35–44	7	34	56	3
45–54	5	17	76	1
55–64	7	18	74	1
65 lat i więcej	7	13	78	1

Nastawienie do szczepień bardzo wyraźnie zależy od obaw związanych z zakażeniem koronawirusem. Osoby mniej obawiające się zakażenia, częściej mają niechętny stosunek do szczepień, natomiast badani wyrażający więcej obaw mają do szczepień nastawienie bardziej przychylne.

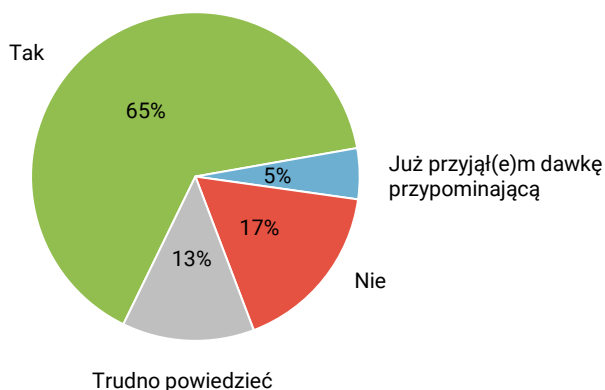
TABELA 3

Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?	Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?			
	Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a) się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Tak, bardzo się boję	7	15	76	1
Tak, trochę się boję	9	13	75	3
Nie, raczej się nie boję	6	31	61	3
Nie, w ogóle się nie boję	4	43	53	0

Niemal wszyscy respondenci w wieku 50 lat lub więcej, którzy przyjęli pierwszą dawkę szczepionki, są już w pełni zaszczepieni (96%). Zdecydowana większość z nich ma pozytywne nastawienie do szczepień przypominających. Niewielka część spośród nich (5%) już przyjęła dawkę przypominającą, a dwie trzecie (65%) zamierza ją przyjąć. Mniej niż co piąty badany (17%) nie zamierza skorzystać z tej formy dodatkowego uodpornienia, a co ósmy (13%) nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

RYS. 3. Osoby, które ukończyły 50 lat mogą otrzymać przypominającą szczepionkę Pfizer/BioNTech. Czy zamierza Pan(i) przyjąć taką dawkę?

ODPOWIEDZI BADANYCH W PEŁNI ZASZCZEPIONYCH W WIEKU 50+ (N=397)

JAK RZĄD RADZI SOBIE ZE ZWALCZANIEM EPIDEMII?

W opiniach o działaniach rządu mających na celu zwalczanie epidemii oceny pozytywne wciąż przeważają nad negatywnymi (53% wobec 39%). Co trzynasty badany (8%) nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat. Postrzeganie działań rządu w tym obszarze od maja 2021 roku utrzymuje się na stabilnym poziomie, a w ocenach ankietowanych zadowolenie przeważa nad niezadowoleniem.

Pozytywne opinie o działaniach rządu mających na celu walkę z epidemią koronawirusa częściej wyrażają starsi respondenci (72% badanych w wieku 65 lat lub więcej) oraz osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (64%). Natomiast negatywnie działalność rządu w tym obszarze oceniają najmłodsi ankietowani (63% badanych w wieku 18–24 lata) oraz badani z wykształceniem średnim (43%) lub wyższym (45%).

Oceny działań urzędującego gabinetu w walce z epidemią wyraźnie zależą od poglądów politycznych i preferencji partyjnych. Ponadprzeciętnie często pozytywnie postrzegają je badani identyfikujący się z prawicą (76%), a w potencjalnych elektoratach partyjnych – wyborcy Prawa i Sprawiedliwości (wraz z Solidarną Polską). Z kolei respondenci o lewicowych poglądach politycznych (61%), a także sympatycy ugrupowań opozycyjnych w większości oceniają je negatywnie.

RYS. 4. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

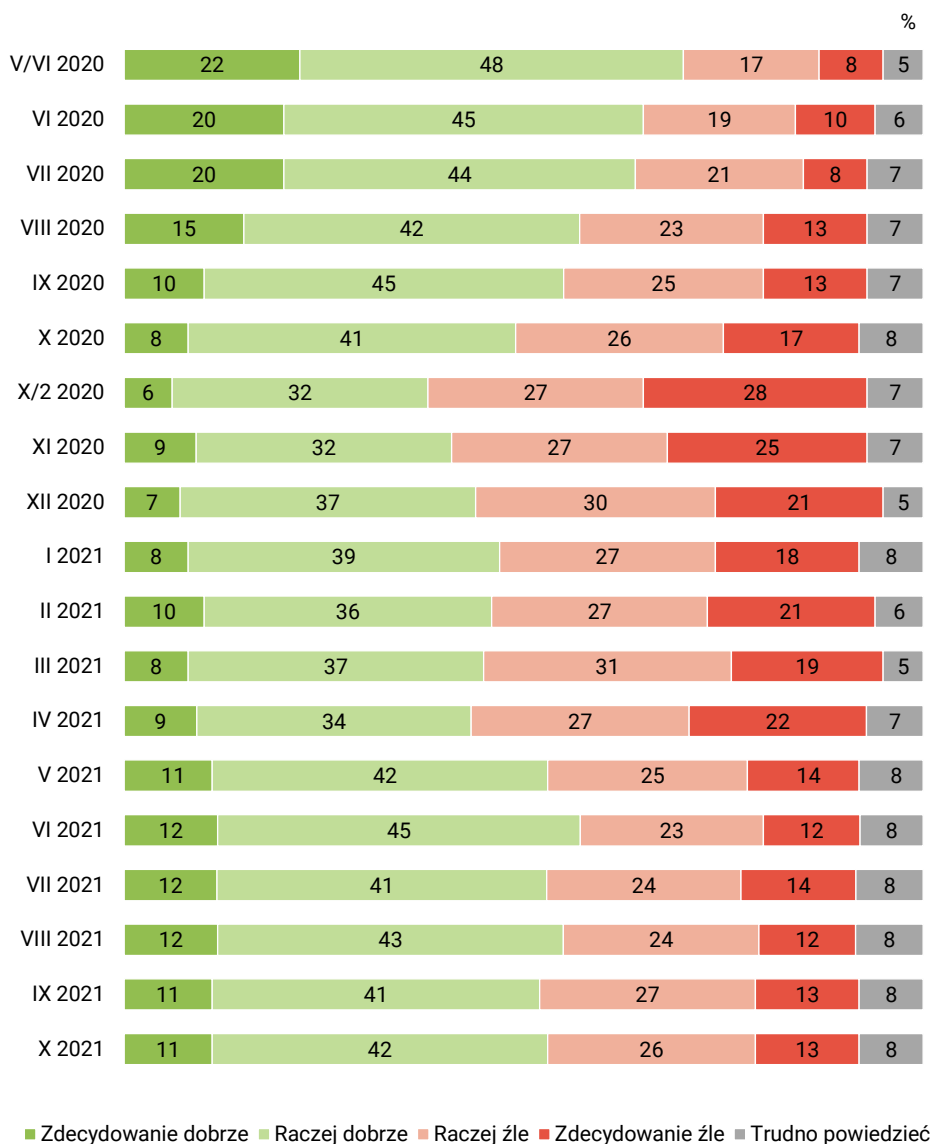

TABELA 4

Potencjalne elektoraty	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską)	88	9	3
Konfederacja Wolność i Niepodległość	28	64	8
Polska 2050 Szymona Hołowni	27	69	4
Koalicja Obywatelska	27	63	10
Lewica*	19	78	3

* Uwaga, niewielka liczebność elektoratu tego ugrupowania w próbie

W stosunku do września minimalnie wzrosły obawy związane z zakażeniem koronawirusem. Pomimo niewielkiego wzrostu obaw można zauważyć, że od czerwca ich poziom utrzymuje się na relatywnie stabilnym poziomie: mniej więcej połowa badanych obawia się zakażenia, a pozostali nie wyrażają takich obaw. Od kilku miesięcy na stabilnym poziomie utrzymuje się również ocena działań rządu podejmowanych w celu zwalczania epidemii. Od maja respondenci postrzegający pozytywnie działania urzędującego gabinetu w tym obszarze przeważają nad niezadowolonymi. Od tego czasu odsetek badanych deklarujących niechętny stosunek do szczepień praktycznie nie zmienia się. Co czwarty dorosły Polak nie zamierza skorzystać z tej formy uodpornienia.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka

TABELA 1

		Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?					Liczba osób
		Tak, bardzo się boję	Tak, trochę się boję	Nie, raczej się nie boję	Nie, w ogóle się nie boję	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		13	38	24	24	1	1158
Płeć	Mężczyźni	8	34	27	30	1	546
	Kobiety	16	42	22	18	2	613
Wiek	18–24 lata	3	29	25	43	0	116
	25–34	4	28	27	40	2	196
	35–44	7	33	33	25	2	224
	45–54	8	45	26	20	1	176
	55–64	18	51	18	12	1	191
	65 lat i więcej	28	42	17	12	1	256
Miejsce zamieszkania	Wieś	12	36	25	27	1	470
	Miasto do 19 999	14	42	21	22	1	153
	20 000 – 99 999	13	38	24	23	2	263
	100 000 – 499 999	16	40	20	22	1	166
	500 000 i więcej mieszk.	10	43	29	15	3	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	21	33	18	25	2	185
	Zasadnicze zawodowe	12	39	27	22		269
	Średnie	10	38	24	26	2	409
	Wyższe	12	41	26	20	1	295
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	10	42	25	21	1	131
	Średni personel, technicy	8	32	33	27		67
	Pracownicy adm.-biurowi	9	39	27	23	2	70
	Pracownicy usług	7	28	31	33	1	82
	Robotnicy wykwalifikowani	4	31	34	31	1	129
	Robotnicy niewykwalifik.	5	23	36	34	2	46
	Rolnicy	2	42	24	28	5	52
	Pracujący na własny rach.	4	44	21	29	1	59
	Bezrobotni	17	20	13	50		27
	Emeryci	24	48	17	10	1	321
	Renciści	21	49	12	18		52
	Uczniowie i studenci	7	33	25	35		56
	Gospodynie domowe i inni	9	25	28	33	6	68
	inst. państw., publicznej	11	42	25	21	1	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	31	38	23	3	151
Pracuje w:	sekt. prywat. poza rolnict.	6	33	27	34	0	298
	prywatnym gosp. rolnym	3	47	17	28	5	57
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	3	22	31	40	4	90
	Od 1000 zł do 1499 zł	20	41	20	19		181
	Od 1500 zł do 1999 zł	15	37	26	21	1	204
	Od 2000 zł do 2999 zł	12	46	20	20	2	209
	3000 zł i więcej	9	42	26	22	1	154
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	34	28	25	2	95
	Średnie	15	40	23	20	2	517
	Dobre	11	38	24	26	1	546
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	38	28	18	3	44
	Raz w tygodniu	15	44	18	21	1	399
	1–2 razy w miesiącu	13	35	30	21	1	175
	Kilka razy w roku	10	38	28	22	1	263
	W ogóle nie uczestniczy	10	32	24	33	1	241
Poglądy polityczne	Lewica	11	36	25	27	1	222
	Centrum	10	42	30	18	1	293
	Prawica	12	39	23	26		397
	Trudno powiedzieć	19	35	16	26	5	215

TABELA 2

		Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?				Liczba osób
		Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a)m się (przynajmniej jedną dawką)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		7	25	66	2	1148
Płeć	Mężczyźni	8	25	65	2	542
	Kobiety	5	25	68	2	606
Wiek	18–24 lata	7	33	58	2	115
	25–34	7	39	52	3	195
	35–44	7	34	56	3	220
	45–54	5	17	76	1	173
	55–64	7	18	74	1	190
	65 lat i więcej	7	13	78	1	255
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	29	60	4	466
	Miasto do 19 999	8	27	64	0	151
	20 000 – 99 999	5	27	67	1	261
	100 000 – 499 999	5	18	75	2	165
	500 000 i więcej mieszk.	9	10	81		105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	10	29	57	4	185
	Zasadnicze zawodowe	5	29	65	2	267
	Średnie	5	26	67	2	405
	Wyższe	9	17	73	1	290
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	8	19	72	1	129
	Średni personel, technicy	5	18	77		67
	Pracownicy adm.-biurowi	8	29	62	1	68
	Pracownicy usług	3	31	64	2	81
	Robotnicy wykwalifikowani	7	29	61	2	126
	Robotnicy niewykwalifik.	5	49	43	3	45
	Rolnicy	10	38	45	7	52
	Pracujący na własny rach.	6	21	73		58
	Bezrobotni		52	40	8	27
	Emeryci	7	16	76	2	321
	Renciści	9	22	67	2	52
	Uczniowie i studenci	12	28	57	3	56
	Gospodynie domowe i inni	2	34	60	4	67
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	7	25	66	2	139
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	26	65	3	148
	sekt. prywat. poza rolnict.	6	26	67	1	295
	prywatnym gosp. rolnym	9	38	46	6	57
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	5	41	51	3	89
	Od 1000 zł do 1499 zł	9	26	61	3	180
	Od 1500 zł do 1999 zł	4	24	70	2	203
	Od 2000 zł do 2999 zł	4	16	78	1	208
	3000 zł i więcej	8	15	75	1	153
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	37	55		94
	Średnie	5	25	66	3	510
	Dobre	7	23	68	1	544
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	10	38	50	3	44
	Raz w tygodniu	6	24	67	3	396
	1–2 razy w miesiącu	5	21	71	3	175
	Kilka razy w roku	8	27	63	2	263
	W ogóle nie uczestniczy	6	26	68	1	241
Poglądy polityczne	Lewica	5	25	69	1	222
	Centrum	5	24	68	3	292
	Prawica	7	25	66	1	394
	Trudno powiedzieć	8	28	61	4	214

TABELA 3

		Osoby, które ukończyły 50 lat mogą otrzymać przypominającą szczepionkę Pfizer/BioNTech. Czy zamierza Pan(i) przyjąć taką dawkę?				Liczba osób
		Tak	Już przyjął(a)m dawkę przypominającą	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		65	5	17	13	397
Płeć	Mężczyźni	72	3	15	10	177
	Kobiety	59	6	18	18	220
Wiek	45–54	53	7	26	15	67
	55–64	67	2	15	16	138
	65 lat i więcej	67	6	14	13	192
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	2	22	17	145
	Miasto do 19 999	67	5	13	15	56
	20 000 – 99 999	68	7	13	12	88
	100 000 – 499 999	67	7	15	11	68
	500 000 i więcej mieszk.	70	3	14	12	39
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	59	5	19	17	83
	Zasadnicze zawodowe	66	3	18	13	115
	Średnie	65	3	17	16	134
	Wyższe	68	10	12	10	65
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	8	15	3	25
	Średni personel, technicy	64	7		29	11
	Pracownicy adm.-biurowi	58		42		8
	Pracownicy usług	75		14	10	19
	Robotnicy wykwalifikowani	53	5	10	31	25
	Robotnicy niewykwalifik.	83		17		4
	Rolnicy	28		54	18	11
	Pracujący na własny rach.	76		9	15	15
	Bezrobotni	100				3
	Emeryci	66	5	15	14	233
	Renciści	64		21	15	26
	Gospodynie domowe i inni	42	9	32	17	19
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	62	9	21	8	33
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	70		7	24	21
	sekt. prywat. poza rolnict.	72	2	11	15	55
	prywatnym gosp. rolnym	36		48	16	12
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	34	10	39	18	18
	Od 1000 zł do 1499 zł	70	1	17	12	69
	Od 1500 zł do 1999 zł	65	3	16	15	86
	Od 2000 zł do 2999 zł	65	6	14	15	93
	3000 zł i więcej	71	7	15	8	52
Ocena własnych war. mater.	Złe	59	3	30	7	27
	Średnie	65	5	16	14	201
	Dobre	65	4	15	16	169
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	65		10	24	16
	Raz w tygodniu	62	6	17	15	174
	1–2 razy w miesiącu	50	2	29	18	61
	Kilka razy w roku	77		12	10	76
	W ogóle nie uczestniczy	72	9	6	13	63
Poglądy polityczne	Lewica	78	6	8	7	54
	Centrum	61	5	20	15	98
	Prawica	66	4	17	13	166
	Trudno powiedzieć	57	5	16	22	75

TABELA 4

		Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		53	39	8	1151
Płeć	Mężczyźni	57	38	6	543
	Kobiety	50	39	11	608
Wiek	18–24 lata	27	63	10	116
	25–34	40	53	7	194
	35–44	44	48	8	223
	45–54	53	34	13	174
	55–64	68	25	7	190
	65 lat i więcej	72	21	7	254
Miejsce zamieszkania	Wieś	56	36	8	468
	Miasto do 19 999	52	39	10	153
	20 000 – 99 999	49	42	9	260
	100 000 – 499 999	52	39	9	165
	500 000 i więcej mieszk.	54	43	3	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	64	28	8	185
	Zasadnicze zawodowe	61	33	6	267
	Średnie	48	43	10	405
	Wyższe	47	45	8	294
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	50	6	129
	Średni personel, technicy	48	44	8	66
	Pracownicy adm.-biurowi	32	57	12	69
	Pracownicy usług	42	48	10	82
	Robotnicy wykwalifikowani	48	45	7	129
	Robotnicy niewykwalifik.	41	56	3	46
	Rolnicy	55	36	9	52
	Pracujący na własny rach.	43	48	9	59
	Bezrobotni	42	43	15	27
	Emeryci	73	20	7	319
	Renciści	70	17	13	52
	Uczniowie i studenci	40	50	9	56
	Gospodynie domowe i inni	43	47	10	66
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	47	43	10	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	53	11	150
	sekt. prywat. poza rolnict.	44	50	6	298
	prywatnym gosp. rolnym	56	38	6	57
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	46	45	9	90
	Od 1000 zł do 1499 zł	58	35	7	181
	Od 1500 zł do 1999 zł	61	31	7	203
	Od 2000 zł do 2999 zł	56	36	9	209
	3000 zł i więcej	48	44	8	151
Ocena własnych war. mater.	Źle	37	58	6	94
	Średnie	51	39	10	516
	Dobre	58	35	7	541
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	79	21		44
	Raz w tygodniu	64	30	5	398
	1–2 razy w miesiącu	56	33	11	175
	Kilka razy w roku	53	39	8	261
	W ogóle nie uczestniczy	32	57	11	240
Poglądy polityczne	Lewica	29	61	10	222
	Centrum	50	41	9	293
	Prawica	76	21	3	393
	Trudno powiedzieć	42	44	14	216